

Agenda hoofdtafel bijeenkomst

Datum: 6 februari 2023
Duur: 9:30 – 13:00 (inclusief lunch)
Locatie: De Waterlely
Vlotgrasweg 11, Lelystad

Agenda

1. Opening
2. Inhoudsopgave en onderdelen van eindproduct landbouwakkoord
 - a. Bijlage: 'Inhoudsopgave landbouwakkoord'
3. Nadere uitwerking op thema's (werksessie)

Lunch

4. Voorbereiding gesprek met minister S&N maandag 6 februari

Voorstel van te agenderen thema's:

- *Verhouding landbouw en natuur*
- *Status financiën landbouwakkoord*
- *Afstemming planning NPLG en landbouwakkoord*

5. Vervolgafspraken en sluiting

Inhoudsopgave Landbouwakkoord

Eerste opzet

Toelichting/ disclaimer:

Deze eerste opzet voor de inhoudsopgave landbouwakkoord geeft op hoofdlijnen aan hoe het landbouwakkoord zou kunnen worden opgebouwd. De verschillende elementen zijn nu alleen indicatief beschreven, met name op basis van en de gesprekken die vanuit het secretariaat de afgelopen week bilateraal met de ondersteuners zijn gevoerd over de doorsnijdende thema's grond, kennis en innovatie en markt. Voor elk van deze thema's is op een sheet weergegeven welke elementen daarbij in beeld zijn om eventueel afspraken over te maken.

De uitkomsten van de hoofdtafel van 2 februari zijn slechts deels verwerkt. Functies en meerwaarde landbouw voor Nederland en toekomstbeeld/ambities voor 2040 zullen, zoals afgesproken, verwerkt worden in volgende versie contourennotitie. Wel zijn de conclusies die zijn getrokken over de ontwikkelprincipes in deze presentatie opgenomen, zodat dit 6 februari voor zover nu mogelijk definitief gemaakt kan worden. Door hier en daar wat zaken te combineren, kan het aantal ontwikkelprincipes tot ongeveer 15 beperkt blijven.

Inleiding

- Waarom een Landbouwakkoord
- Karakter Landbouwakkoord (wat is het wel en wat is het niet)

Wat zijn de doelen die we in 2040 willen bereiken en hoe draagt het Landbouwakkoord daaraan bij?

- Functies en meerwaarde landbouw voor Nederland
- Ambities voor 2040
 - Ecologisch
 - Economisch
 - Maatschappelijk
- Ontwikkelprincipes (zie volgende sheets)
- Generieke afspraken op dwarsdoorsnijdende thema's (zie volgende sheets):
 - Grond en ruimtelijke ordening
 - Innovatie en kennis
 - Markt en keten
 - Doelsturing en stoffenbalans
 - Ondernemerschap (bedrijfsopvolging, financiering, vergoeding maatschappelijke diensten)
 - ...
- Afspraken specifiek voor onderscheiden sectoren (volgt later)

Visie op de toekomst verwoord in bijlage (definitieve contourennotitie)

Uitvoering en borging

- Wie is voor welke afspraak verantwoordelijk?
- Hoe en aan wie wordt verantwoording afgelegd over het nakomen van afspraken?
- Hoe wordt voortgang gemonitord?
- Hoe werkt het Landbouwakkoord door in NPLG en gebiedsplannen?
- Hoe beslechten we geschillen?

Financiële paragraaf

Samenwerkingsafspraken en overlegstructuur

Eerste invulling

- Ontwikkelprincipes
- Doorsnijdende thema's

Ontwikkelprincipes (voorlopig, komt terug aan Hoofdtafel)

1. De landbouw is in evenwicht met de natuurlijke omgeving. Natuur en cultuurlandschap zijn met elkaar verbonden: het gaat om het vergroten van natuurwaarde, niet (per se) van natuurareaal.
2. Voor duurzame productie dient een kostendekkende prijs geborgd te zijn. De keten (incl. consument) draagt bij aan een goed verdienvermogen van de duurzaam werkende primaire producent.
3. Een boer is ondernemer, die binnen randvoorwaarden zelf verdienmodel bepaalt. Ecosysteemdiensten kunnen onderdeel zijn van het verdienmodel.
4. We houden de agrarische sector aantrekkelijk om in te ondernemen en te werken.
5. Blijvende agrarische ondernemers krijgen de juridische zekerheid die nodig is om te kunnen investeren in de toekomst.
6. We gaan zoveel mogelijk sturen op doelen, niet op maatregelen.
7. Alle ontwikkelpaden zien we als volwaardig en gelijkwaardig. Maar niet alle transitiepaden zijn voor alle sectoren en in alle gebieden begaanbaar.

Ontwikkelprincipes (vervolg)

8. Efficiënte productie (binnen de randvoorwaarden van het gebied) is uitgangspunt. Uitkomst van gebiedsprocessen moet zijn dat blijvende boeren voldoende inkomen kunnen genereren.
9. P.m. principe over grondgebondenheid
10. P.m. principe over bescherming landbouwareaal
11. P.m. principe over landbouw in veenweiden en op zandgronden
12. Leefbaarheid landelijk gebied wordt behouden.
13. De landbouwsector is een transparante sector (transparantie over herkomst en milieu-impact van producten) bij voorkeur op basis van een Europees kader
14. Verbinding tussen boer en maatschappij moet versterkt worden.
15. We bieden veel ruimte voor innovatie; we exporteren kennis en innovatieve producten over de hele wereld.

Mogelijke generieke afspraken Grond en R.O.

Trefwoorden die hierbij genoemd zijn:

- Eigendom en beschikbaarheid: afwaardering, beheersvergoedingen, pacht, grondbank, tegengaan speculatie (vgl. Franse SAFER)
- Ruimtelijk sturen op areaal: planologie, WILG, ruilverkaveling, zonerings
- Bodemgebruik: wat kan waar (m.n. relevant voor veenweiden, zandgronden, bufferzones)
- Verdienafspraken op gronden met beperkingen (landschapgronden)

Mogelijke generieke afspraken Kennis en innovatie

Trefwoorden die hierbij genoemd zijn:

- Onderscheiden niveaus: systeem, techniek, management
- Innovatieprogramma/fonds
- Juridische borging van innovaties
- Onafhankelijk advies en begeleiding op het boerenerf
- Experimenteerruimte
- Versterken kennis en innovatiestructuur
- Onderwijs

Mogelijke generieke afspraken markt en keten

Trefwoorden die hierbij genoemd zijn:

- 'Spelregels': normeren, heffen (doelheffing?), beprijzen (true pricing?)
- Ketenaafspraken over verduurzaming
- Afname- of bijmengplicht
- Transparantie v.w.b. kwaliteit, milieu-voetafdruk, prijs(opbouw)
- Biologische landbouw
- Oranjebonus: NL product herkenbaar in het schap of verwerkt product
- Europese agenda

Andere genoemde doorsnijdende thema's

- Sturen op doelen: flexibiliteit in wet- en regelgeving, kpi's, (al dan niet afrekenbare of stimulerende) stoffenbalans
- Betaling voor ecosysteemdiensten en maatschappelijke diensten
- Ondernemerschap (bedrijfsopvolging, financiering, vergoeding maatschappelijke diensten)
- Wetgeving: 'Wet strategisch belang land- en tuinbouw', Basel IV
- Mest

Planning

- 23 februari functies, meerwaarde, toekomstbeeld + ACM
- 2 maart eerste bespreking afspraken en maatregelpakketten
 - Doelsturing
 - Kennis en innovatie
- 9 maart tweede bespreking afspraken en maatregelpakketten
 - Grond en ruimtelijke ordening
 - ...